

Autori: Helmut Bistika • Gali Fleischmann (CZ)
• Igor Hrnko • Ondrej Jurín • Peter Lipkovič • Andrea
Lipkovičová • Renata Szyszlak (PL) • Viktor Šefčík •
František Turcsányi • Edita Vološčuková • Júlia Zelená

Hostia: Antonina Jasińska (PL) • Peter Župník
• Ester Šefčíková-Zaňáková

symBIOza

téma
theme

Príbehy koexistencie na výstave symBIOza C+S symbolicky prezentujú krehkosť súčasného človeka, jeho vzťah k prírode, spoločnosti a vlastnej identite v čase neistoty, migrácií, konfliktov a ekologickej krízy. Prostredníctvom rôznych umeleckých médií autori skúmajú sieť vzťahov, prepojenia a spolupráce medzi ľuďmi, prírodou a kultúrou. Výstava je uvedená v rámci dramaturgického cyklu Téma.

Projekt reflektuje tvorbu členov výtvarného spolku C+S (založený v r. 1990), ktorý patrí k najdlhšie pôsobiacim umeleckým spolkom na Slovensku. Zloženie členov sa priebežne menilo, ale hlavným mentom a filozofiou tvorby, vyplývajúcou zo štatútu spolku, ostáva naďalej udržať kvalitu a aktuálnosť, ktorá sa prejavuje v neustálom hľadaní, experimente a objavovaní. V súčasnosti má spolok trinásť stálych členov z troch krajín (SK, CZ, PL).

Ľudskosť je veľmi krehký stav mysle. Zdá sa, že jej je stále menej. Strácame sa vo vlastnom svete, sme neistí, tápajúci, máme strach z toho, čo bude. „Utiakame sa do umelých rajov sociálnych sietí, k anonymným a rovnako osamelým jedincem, kde zdanlivá virtuálna blízkosť je virtuálnou vzdialenosťou.“ (Zygmunt Bauman). Trápi nás neistota, migrácia, vojny, rodové otázky, biologické či genetické modifikácie. Príroda si vyberá svoju daň za našu chamtivosť, miznú krajiny, druhy rastlín a zvierat, voda a čistý vzduch. Svet sa rozpadá na segmenty, ktoré unikajú medzi prstami.

Názov projektu zámerne poukazuje na **BIO** kontext (kde BIO znamená život) a zároveň dáva autorom priestor na širokú umeleckú interpretáciu. Podoby symBIOzy sú rozmanité a fascinujúce vo všetkých jej formách. Sú ako magický most, na ktorom sme na sebe navzájom závislí. Vymieňame, využívame, zhodnocujeme vzájomné informácie, pocity, zdieľame svoje hodnoty a praktiky z rôznych oblastí života (filozofických, vedeckých, kultúrnych, poznávacích, historických, psychických, fyzických, či ekologickej). Povedané jazykom dnešnej doby – je to **sieť väzieb**, ktoré nás držia spolu, a jazykom prírody – je to **živá záhrada**, kde sa učíme od rastlín a zvierat ako koluje život, ako funguje tajný jazyk prírody, ktorý sa pokúšame stále znova a znova dešifrovať.

Symbióza nie je idyla, je to spolužitie s rôznymi hodnotami vzájomnej vyváženosti symbiotických vzťahov. Z vedeckého pohľadu je to dlhodobá interakcia medzi dvoma alebo viacerými druhmi (rastlín, živočíchov), či ich kombinácia. Tieto vzájomné korelácie všeobecne kategorizujeme ako **mutualizmus** – kde oba druhy majú vzájomný prospech; **komenzalizmus** – ak má jeden druh prospech, ale druhý ním nie je ovplyvnený; alebo **parazitizmus** – ak jeden člen žije na úkor druhého. Aké blízke našim každodenným situáciám, vzťahom v práci, či v rodine.

Projekt **symBIOza C+S** prezentuje spojenie – koexistenciu. Rozohrali sme ho do epických príbehov. Je vizuálnou ukážkou toho, že ešte stále je šanca žiť v súhre, koexistovať v paralele, alebo sa altruisticky obetovať (?). Výstava chce zabojovať o ľudskosť, o záchranu humánneho sveta a prezentovaní trinásti autori ponúkajú divákovi svoju víziu. Pri spracovávaní problematiky sa v procese vyčlenilo viacero tematických skupín:

- **Symbióza z princípu** – autori tvoria prirodzenú umeleckú dvojicu/skupinu, kde výsledkom je emocionálne silné spoločné dielo: **Helmut Bistika** a jeho klienti, **Igor Hrnko** a **Júlia Zelená**, či **Viktor Šefčík** a **Ester Šefčíková-Zaňáková**.
- **Sociálna symbióza** – autori siahli na všetky princípy medziľudských vzťahov od altruizmu, cez príbehy každodennosti, hľadanie kompromisu až po parazitizmus: **Gali Fleischmann**, **Andrea** a **Peter Lipkovičovi**, **František Turcsányi**, **Antonina Jasińska**.
- **Splynutie s prírodou** – neobyčajné umelecké stotožnenie sa s prírodou ako so živou bytosťou: **Ondrej Jurín**, **Peter Župník**.
- **Symbióza vedy a umenia** – autorky nachádzajú inšpiráciu v paralele medzi vedeckým výskumom micélia húb a súčasným spoločenským životom „v sieti“: **Renata Szyszlak**, **Edita Vološčuková**.

Aktuálna výstava predstavuje umelecký výskum fenoménu spolužitia v jeho mnohovrstevnatých podobách – od biologických a ekologických vzťahov až po medziľudské, umelecké a vedecké prepojenia. V kontexte súčasnej krízy ľudskosti a fragmentácie sveta ponúka výzvu na obnovu väzieb, empatie a vzájomného porozumenia. Rozvíja príbehy koexistencie, ktoré reflektujú rôzne formy symbiotických vzťahov – od harmonického mutualizmu až po konfliktný parazitizmus. **SymBIOza** tak nie je len umeleckým projektom, ale apelom na hľadanie/nachádzanie rovnováhy, dialógu a nádeje v spoločnom priestore života.

PhDr. Edita Vološčuková, PhD.,
kurátorka výstavy

Kurátorka: PhDr. Edita Vološčuková, PhD.

Produkcia: Mgr. Kamila Paceková – GUS

Grafika: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS

Preklady: Bc. Gavin Cowper

Produkcia: Galéria umelcov Spiša

– kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja